

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Σαββατιάτικη

29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008
efin@enet.gr

ΠΛΗΘΩΡΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ

Στενό «πρέσινγκ» και εκ των ένδον για παροχές

Δύο ερωτήματα για το αν το έλλειμμα θα ξεπεράσει κατά πολύ την κόκκινη γραμμή του 3% του ΑΕΠ και σε ποιους θα δοθούν τα χρήματα που θα προκύψουν από την υπέρβαση αυτή αρχίζουν να ταλανίζουν την κυβέρνηση, ενώ απασχολούν ολόκληρη την πολιτική ηγεσία της χώρας και τους οικονομολόγους που έχουν άμεση σχέση με τον δημόσιο χώρο.

Του ΚΩΣΤΑ ΤΣΟΥΠΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τα ερωτήματα χρειάζονται άμεση απάντηση, καθώς μετά τις κατευθυντήριες γραμμές του ευρωπαϊκού πακέτου των 200 δισ. ευρώ πρέπει να καταρτιστεί εντός δύο-τριών το πολύ εβδομάδων το ελληνικό πακέτο, ώστε να ρεύσει χρήμα στην αγορά, να ενισχυθεί η κατανάλωση και να αποτραπούν οδυνηρές συνέπειες από την επερχόμενη οικονομική κρίση.

Αμέσως μετά τη δημοσίευση του λεγόμενου «ευρωπαϊκού» άρχισαν να ασκούνται έντονες εσωκομματικές πιέσεις στο υπό τον κ. Αλογοσκούφη οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης. Επιτελείο με μειωμένη, όπως φαίνεται, δύναμη αντίστασης, αφού δηλητηριώδεις φήμες εξακολουθούν να θέλουν τον κ. Αλογοσκούφη να απομακρύνεται από το υπουργείο Οικονομίας στις προσεχείς 30 ημέρες (το πολύ). Είχαν προηγηθεί οι πα-

ρατηρήσεις Σουφλιά, που ζήτησε πρόσθετα κονδύλια για δημόσια έργα και οι προβλέψεις του Γ. Τραγάκη για μείωση του ΦΠΑ (έστω στις υπηρεσίες), την ίδια στιγμή που ο υπουργός Οικονομίας απέκλειε στη Βουλή ένα τέτοιο ενδεχόμενο (σημειώνεται ότι μείωση ΦΠΑ κατά μία μονάδα συνεπάγεται απώλεια φορολογικών εσόδων 1 δισ. ευρώ).

Πρώτα ο προϋπολογισμός

Ο κ. Αλογοσκούφης αποφεύγει να απαντήσει στην πληθώρα αιτημάτων των υπουργών για προσλήψεις και πρόσθετα κονδύλια, όπως και να αντιμετωπίσει τους κομματικούς «ινστρουκτορες», που βλέπουν μέσα από το ελληνικό πακέτο στήριξης της κατανάλωσης τη μεγάλη ευκαιρία για παροχές και για αντι-

στροφή του σε βάρος της Ν.Δ. πολιτικού κλίματος. Προς το παρόν ο υπουργός Οικονομίας λέει ότι «έχουμε μπροστά μας την ψήφιση του προϋπολογισμού, που προβλέπει έλλειμμα 2% του ΑΕΠ» και προσθέτει ότι «έχουμε μικρά περιθώρια για πρόσθετες δαπάνες και παροχές».

Παραπέμπει, μάλιστα, στην πρόσφατη τηλεοπτική εικόνα του επιτρόπου Χ. Αλμούνια που έλεγε, ονομάζοντας ειδικά και την Ελλάδα, ότι «εάν υπάρχουν αποκλίσεις μερικών δεκαδικών ψηφίων, δεν θα κινηθεί η διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος», δηλαδή δεν θα τεθούν οι χώρες που «αποκλίνουν» υπό κοινοτική επιτήρηση.

Σε σύσκεψη, όμως, συνεργα-

Πέντε «παλιοί» συνιστούν

Οι πρώην υπουργοί Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου, Γ. Δραγασάκης (αναπληρωτής υπουργός), Παν. Ρουμελιώτης και οι καθηγητές Οικονομικών Βασ. Ράπανος και Παν. Κορλίρας καταθέτουν τις απόψεις τους για το ελληνικό πακέτο άμεσης τόνωσης της οικονομίας.

■ Ο Γ. Παπαντωνίου μάς επισήμανε ότι η Αγγλία, σύμφωνα με τους «Φαϊνάνσιαλ Τάιμς», θα φτάσει το έλλειμμα στο 8% και η Γαλλία στο 4% του ΑΕΠ. Εμείς πρέπει να είμαστε προσεκτικοί μεν, αλλά μπορούμε να φτάσουμε στο 4% εάν διαπραγματευτούμε σκληρά με την Ε.Ε. ένα α λα ΟΝΕ πακέτο για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, με άνοιγμα αγορών, χτύπημα των μεσαζόντων υπέρ καταναλωτών, άνοιγμα κλειστών επαγγελμάτων, ιδίως στις μεταφορές κ.λπ. Αν ο κ. Αλογοσκούφης δεν θέλει να διαπραγματευθεί, ας παραιτηθεί μαζί με την κυβέρνησή του.

■ Ο Γ. Δραγασάκης χαρακτήρισε τη θέση του κ. Αλμούνια για τα ελλείμματα υφεσιακή και πρότεινε να δοθεί αμέσως διορθωτικό ποσό 300 ευρώ και πλέον σε φτωχούς και αδυνάτους, καθώς και να δημιουργηθούν αμέσως 100.000 θέσεις εργασίας, ώστε να ηρληφθεί ενδεχόμενη απώλειά τους, καθώς και απώλεια πόρων 2 δισ. ευρώ από τις ασφαλιστικές τους εισφορές και τους φόρους που θα κατέβαλαν. Η κρίση, είπε, είναι βαθύτερη στην ελληνική οικονομία και πρέπει να καταρτιστεί 10ετές πρόγραμμα εξόδων και με δημόσιες επενδύσεις. Ο κ. Δραγασάκης σημείωσε ότι δεν πρέπει να ισχύσει η απαγόρευση της Τράπεζας της Ελλάδος να μη δοθεί τμήμα των 28 δισ. προς τα Βαλκάνια. Αν βουλιάξουν τα Βαλκάνια, θα βουλιάξουμε κι εμείς, είπε χαρακτηριστικά και πρότεινε όλες οι βαλκανικές τράπεζες δημόσιου συμφέροντος (μαζί και οι ελληνικές) να διαπραγματευ-

τούν από κοινού με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ένα πρόγραμμα στήριξης των Βαλκανίων.

■ Ο Βασ. Ράπανος κατέθεσε στην «Ε» τις κατευθύνσεις ενός πακέτου άμεσης στήριξης της οικονομίας. Στοιχεία του είναι η επιτάχυνση τρεχόντων προγραμμάτων των δημόσιων επενδύσεων (διότι χρησιμοποιούνται τσιμέντο, σίδερο και άλλα εγχώρια παραγόμενα αγαθά, καθώς και παράγονται εισοδήματα για κατοίκους της χώρας) και η σκληρή διαπραγμάτευση με την Ε.Ε. να μας δοθούν τα κονδύλια του Γ' ΚΠΣ, τα οποία δεν μπόρεσαν να απορροφηθούν. Ομοίως για την άμεση ενίσχυση της εσωτερικής ζήτησης πρότεινε την αύξηση και επέκταση του ΕΚΑΣ, το επίδομα θέρμανσης και ανεργίας, την κάλυψη των οφειλών για φάρμακα και νοσοκομεία κ.λπ. Όλα αυτά, είπε, θα πάνε στους αδύνατους, που θα αγοράσουν βασικά καταναλωτικά αγαθά, που συνήθως παράγονται εδώ. Τέλος, πρότεινε την ανάκληση του φόρου στους μικρομεσαίους.

■ Ο Παν. Ρουμελιώτης είναι της γνώμης ότι οι κοινοτικοί «δεν θα μας αφήσουν να διευρύνουμε πολύ το έλλειμμα». Θα το πληρώσουμε ακριβά σε τόκους, σημειώνει και θεωρεί ότι μπορούμε να υπερβούμε το έλλειμμα κατά 0,7% του ΑΕΠ. Σοβαροί περιοριστικοί παράγοντες είναι το υψηλό δημόσιο χρέος και το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών.

■ Ο Παν. Κορλίρας τόνισε ότι η Ελλάδα χρειάζεται αυτή τη στιγμή μια κείνισανη πολιτική. Εχουμε, όμως, αποδυναμώσει και καταργήσει το δημοσιονομικό εργαλείο της οικονομικής πολιτικής, δηλαδή να δώσει χρήματα ο προϋπολογισμός. Τα μεγάλα ελλείμματα δεν το επιτρέπουν. Ο Παπαντωνίου, κατέληξε, άφησε παρακαταθήκη την ΟΝΕ. Ο κ. Αλογοσκούφης τι θα αφήσει; **Κ.Τ.**

Περιτριγυρισμένος από τους συναδέλφους του Πρ. Παυλόπουλο, Χρ. Φώλια και Γιάννη Παπαθανασίου ο κ. Γ. Αλογοσκούφης μειδιά. Λίγο αργότερα θα γίνει σκυθρωπός όταν όλοι οι συνάδελφοί του στην κυβέρνηση θα αρχίσουν να του ζητούν πρόσθετα κονδύλια και παροχές από το ελληνικό τμήμα του ευρωπαϊκού

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΤΖΙΡΟΣ 167 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

+0,28% 1.913,52

ΠΑΡ. ΔΕΥΤ. ΤΡΙΤ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ.

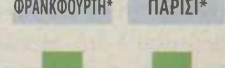
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΤΟΚΙΟ ΛΟΝΔΙΝΟ*

8.512,27 4.214,57
(8.373,39) (4.226,10)

ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ* ΠΑΡΙΣΙ*

4.609,31 3.213,52
(4.665,27) (3.250,39)

* 16.00 ώρα Ελλάδας

ΜΕΤΟΧΕΣ ΠΑΝΩ

	28/11	ΜΕΤ%
EUROBANK PROP. (ΚΟ)	6,16	13,65
ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ)	4,48	9,80
FOLLI-FOLLIE (ΚΟ)	6,80	9,32
ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (ΚΟ)	0,89	7,23
ΔΕΗ (ΚΟ)	11,46	6,51
ΔΟΥΡΟΣ (ΚΟ)	0,84	6,33
ΙΝΤΡΑΚΟΜ (ΚΟ)	0,86	6,17
FOURLIS (ΚΟ)	5,72	5,54
ΙΝΤΡΑΚΑΤ (ΚΟ)	0,40	5,26
ΣΙΔΕΝΟΡ (ΚΟ)	2,83	5,20

ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΤΩ

	28/11	ΜΕΤ%
ΜΙΝΟΙΚΕΣ ΤΡΑΜΒΕΣ (ΚΟ)	3,70	-16,67
ΕΥΡΟΜΕΔΙΣΑ (ΚΟ)	4,04	-15,48
ΠΗΓΑΣΟΣ (ΚΟ)	1,30	-14,47
ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ (Κ)	26,00	-11,86
ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (ΚΟ)	1,45	-8,81
ΠΛ. ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	2,85	-7,47
ΑΧΟΝ (ΚΟ)	0,87	-7,45
AUTOHELLAS (ΚΟ)	1,35	-6,90
ΚΑΕ (ΚΟ)	4,96	-6,77
BLUE STAR (ΚΑ)	1,96	-6,67

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΜΕ:

ΔΟΛΑΡΙΟ	1,2574	(1,2745)
ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,8199	(0,8258)
ΓΕΝ	120,002	(121,564)
ΦΡ. ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,5270	(1,5265)
ΔΟΛ. ΑΥΣΤΡΑΛ.	1,9299	(1,9453)

ΔΕΙΚΤΕΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΗΣ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ»	ΤΙΜΗ	ΜΕΤΑΒ.	ΔΕΙΞ.
«Ε» ΜΕΔΩΝ ΕΙΣΑΓΟΓΩΝ	2122,26	2,77%	-68,76%
«Ε» ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	911,26	0,20%	-42,71%
«Ε» ΡΟΦ. ΕΛΛΑΔΟΣ	613,46	0,67%	-38,45%
«Ε» 100 ΜΕΤΟΧΩΝ	372,81	-0,31%	-52,47%
«Ε» ΑΝΤΙΔΕΙΚΤΗΣ	223,96	-0,25%	-51,70%

http://www.enet.gr

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ 1 ΔΙΣ. ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΚΑΙ 2 ΔΙΣ.

Εκλείσαν οι στρόφιγγες δανεισμού σε νοι

Η κορύφωση της διεθνούς πιστωτικής κρίσης τον μήνα αυτόν, η οποία στην Ελλάδα μεταφέρθηκε ως κρίση ρευστότητας, όπως δείχνουν τα στοιχεία που δημοσιοποίησε χθες η Τράπεζα της Ελλάδος, περιόρισε δραστικά τις χορηγήσεις στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων.

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΙΩΤΗ

Ετσι, ενώ ένα μόλις μήνα πριν, τον Σεπτέμβριο, οι τράπεζες είχαν χορηγήσει περίπου 1,6 δισ. ευρώ σε στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια, τον Οκτώβριο τα δάνεια αυτής της κατηγορίας περιορίστηκαν στα 600 εκατ. ευρώ. Πέρυσι τον Οκτώβριο τα νοικοκυριά είχαν δανειστεί περίπου 2 δισ. Η κατακόρυφη πτώση των χορηγήσεων στα νοικοκυριά αποτελεί εξέλιξη που ενισχύει την εμμονή της κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ελλάδος να επιβάλλουν σε όλες τις τράπεζες την αποδοχή του σχεδίου των 28 δισ. ευρώ για την ενίσχυση της ρευστότητας στην οικονομία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, τα υπό-

λοιπα στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων (101,1 δισ. ευρώ) στο δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2008 (συμπεριλαμβανομένων των δανείων που έχουν τιτλοποιηθεί και διαγραφεί) αυξήθηκαν σε επίσημη βάση (δηλαδή σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2007) κατά 15,1%. Η εξέλιξη αυτή καταδεικνύει την επιβράδυνση του ρυθμού πιστωτικής επέκτασης προς τα νοικοκυριά, αν ληφθεί υπ' όψιν ότι το Σεπτέμβριο ο ρυθμός ανόδου της είχε διαμορφωθεί στο 14,9%. Πιο αναλυτικά, οι τράπεζες χορήγησαν 262 εκατ. ευρώ νέα στεγαστικά δάνεια τον Οκτώβριο, ενώ ο δωδεκάμηνος ρυθμός ανόδου τους παρουσίασε περαιτέρω επιβράδυνση και διαμορφώθηκε στο 13,7% από 14,9% που ήταν τον Σεπτέμβριο. Οι χορηγήσεις των καταναλωτικών δανείων ήταν αυξημένες κατά 291 εκατ. ευρώ και ο δωδεκάμηνος ρυθμός ανόδου τους επιβραδύνθηκε σε 19,1% έναντι 20,7% τον Σεπτέμβριο.

Από την άλλη πλευρά, η υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας ωθεί τις επιχειρήσεις σε ολοένα και μεγαλύτερο δανεισμό. Η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις εμφανίζει σημαντική επιτάχυνση

Προέορτια κρίσης στην κατανάλωση

Αύξηση του τζίρου στο λιανικό εμπόριο κατά 1,3% σημειώθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο, ενώ ο όγκος των πωλήσεων μειώθηκε κατά 1,8%. Σύμφωνα με χθεσινή ανακοίνωση της Στατιστικής Υπηρεσίας, η αύξηση του δείκτη κύκλου εργασιών κατά 1,3% τον Σεπτέμβριο 2008, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Σεπτεμβρίου 2007, προήλθε από την αύξηση του δείκτη της κατηγορίας καταστημάτων ειδών διατροφής κατά 2,3% και από την αύξηση του δείκτη της κατηγορίας καταστημάτων ειδών εκτός διατροφής κατά 0,5%. Η μείωση του όγκου των πωλήσεων κατά 1,8% προήλθε από τη μείωση του δείκτη της κατηγορίας καταστημάτων ειδών διατροφής κατά 1,1% και από τη μείωση του δείκτη της κατηγορίας καταστημάτων ειδών εκτός διατροφής κατά 2,2%.

και διαμορφώθηκε στο 24,1% τον Οκτώβριο, από 22,5% που ήταν τον Σεπτέμβριο. Σε απόλυτα μεγέθη, τα νέα δάνεια που χορηγήθηκαν στις επιχειρήσεις έφτασαν το 1,864 δισ. ευρώ. Τον Σεπτέμβριο τα νέα δάνεια προς τις επιχειρήσεις που είχαν χορηγήσει οι τράπεζες είχαν φτάσει το 1,9 δισ. ευρώ.

Το συνολικό υπόλοιπο των δανείων προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά στο τέλος Οκτωβρίου έφτασε τα 227,2 δισ. ευρώ και ήταν αυξημένο κατά 19,7% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2007. Τον περασμένο Σεπτέμβριο το υπόλοιπο αυτό -προσαρμοσμένο πάντα με τα ποσά των τιτλοποιήσεων και διαγραφών- εμφάνιζε αύξηση κατά 19,5%.

Από τα στοιχεία της ΤτΕ προκύπτει ότι τον Οκτώβριο επιταχύνθηκε ο ετήσιος ρυθμός ανόδου της χρηματοδότησης προς όλους τους κλάδους με εξαίρεση τη ναυτιλία, τις μεταφορές - επικοινωνίες και τον τουρισμό, όπου παρατηρήθηκε μικρή επιβράδυνση. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι με υψηλό και επιταχυνόμενο ρυθμό αυξήθηκε η χρηματοδότηση προς το εμπόριο (Οκτώβριος 2008: 22,0%, Σεπτέμβριος 2008: 21,0%), τη βιομηχανία (Οκτώβριος 2008: 17,5%, Σεπτέμβριος 2008: 16,2%) και τις κατασκευές (Οκτώβριος 2008: 39,2%, Σεπτέμβριος 2008: 38,1%), που αποτελούν τους σημαντικότερους από πλευράς τραπεζικής χρηματοδότησης κλάδους επιχειρηματικής δραστηριότητας. ▀

Tης ΝΑΥΣΙΚΑΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ

Η ακρίβεια καλπάζει, με τις τιμές στα ύψη ακόμα και στα είδη πρώτης ανάγκης και δη στα τρόφιμα. Η φορολογία και οι λογαριασμοί αυξάνουν, ενώ οι μισθοί είναι τόσο χαμηλοί, που οι εργαζόμενοι δυσκολεύονται να βγάλουν τα προς το ζην. Η οικονομική κρίση δοκιμάζει σκληρά τους Έλληνες, μετά από χρόνια λιτότητας. Πολίτες που έχουν μάθει να ζουν «περιορισμένα» δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στα στοιχειώδη ακόμη και αν μπαίνουν στο σπίτι δύο μισθοί, ειδικά όταν υπάρχουν παιδιά. Συνταξιούχοι επιβιώνουν με συντάξεις πείνας, φοιτητές εργάζονται παράλληλα με τις σπουδές τους, ακόμη και για 300 ευρώ. Μισθοσυντηρητικοί και μικροεπιχειρηματίες δεν σκέφτονται να περάσουν τις πόρτες των καταστημάτων, είτε με εκπώσεις είτε με προσφορές, ακόμη και στις γιορτές.

ΣΕ ΕΝΔΕΙΑ ΜΙΣΘΟΣΥΝΤΗΡΗΤΟΙ, ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ, ΑΛΛΑ

Ψώνια στις γιορτές; Ούτε

Παναγιώτης Στάγιας

45 ετών, ναυτικός, παντρεμένος, με κόρη 10 ετών

Τα απαραίτητα

«Στις γιορτές θα ψωνίσουμε μόνο τα απαραίτητα. Δεν έχουν ακριβύνει μόνο τα τρόφιμα, έχει αυξηθεί και η φορολογία. Δυσκολεύομαστε, παρότι δουλεύει και η γυναίκα μου είναι δημόσιος υπάλληλος. Άλλες χρονιές πηγαίναμε κάπου τα Χριστούγεννα, φέτος δεν θα πάμε πουθενά».

Νίκος Κ.

40 ετών, ιδιοκτήτης ξενοδοχείου στη Σκιάθο

Δεν το σκέφτομαι

«Παλιότερα, αν και το ξενο-

δοχείο λειτουργεί μόνο το καλοκαίρι, έβγαζα χρήματα που μου επέτρεπαν να ζω και τον χειμώνα. Τώρα, ο κόσμος δεν πάει διακοπές. Από το σουπερμάρκετ παίρνω τα απαραίτητα. Δεν έχω δική μου οικογένεια, αλλά βοηθάω τη μητέρα μου, που παίρνει σύνταξη 300 ευρώ. Είμαι ασφαλισμένος στο ΤΕΒΕ και κάθε χρόνο αυξάνει τις εισφορές. Το τελευταίο που σκέφτομαι είναι να κάνω ψώνια τα Χριστούγεννα, είτε έχουν εκπώσεις είτε όχι».

Μαρία Ριζίτου

50 ετών, τροποζοκός στο νοσοκομείο «Μεταξά», διαζευγμένη,

μητέρα 4 παιδιών

Με πνίγουν τα χρέη

«Να ψωνίσω δώρα τις γιορτές; Ούτε για αστείο. Θα ψωνίσω μό-

νο τα εντελώς απαραίτητα. Δηλαδή, τρόφιμα. Είμαι χρεωμένη ως τον λαιμό, έχω πάρει καταναλωτικά δάνεια, σπiti δεν έχω, πληρώνω και ενοίκιο. Με εκπώσεις ή χωρίς, για χριστουγεννιάτικες αγορές είμαι τώρα;».

Δημήτρης Γούλιας

72 ετών, συνταξιούχος

Τώρα λυγίσσαμε

«Τα φέρναμε που τα φέρναμε δύσκολα βόλτα, τώρα έχουμε λυγίσει. Ζούμε με 965 ευρώ τον μήνα, 415 ευρώ η δική μου σύνταξη και 550 της γυναίκας μου. Το ευρώ είναι μεγάλη απειλή, δεν έχουμε πια συναισθηματική αξία των χρημάτων. Ανεβάζουν τις τιμές στα πάντα και δεν το καταλαβαίνουμε. Ενώ οι μισθοί είναι πείνας, ανε-

βαίνει το ρεύμα και η Εφορία. Ο γιος μου, 33 ετών, δουλεύει για 500 ευρώ χωρίς ασφάλιση, επί 38 μήνες με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Η κόρη μου, 27 ετών, είναι άνεργη. Ελπίδα η 18μηνη σύμβασή της και ελπίζει μήπως την ανανεώσουν. Και μου λέτε για χριστουγεννιάτικα ψώνια; Για πολυτέλειες;».

Ιωάννα Ψυχογιού

31 ετών, οινόπνοιας, παντρεμένη, μητέρα ενός αγοριού

Ολα είναι ακριβά

«Οι εποχές που περιμέναμε έξω από τα μαγαζιά στις εκπώσεις έχουν περάσει ανεπιτησί. Όλα τα προϊόντα είναι ακριβότερα. Στις γιορτές θα αγοράσω τα αναγκαία και δώρα θα κάνω μόνο στα κοντινά μου πρόσωπα».

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΕΡΣΙ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ

κοκυριά - επιχειρήσεις

Στενό «πρέσινγκ» και εκ των έndon για παροχές

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 23

των του ο κ. Αλογοσκούφης φέρεται ειπών ότι εάν ανοίξουμε τώρα, δεν μας «ξεπλύνουν» μερικά δεκαδικά ψηφία. Το έλλειμμα θα φτάσει το 5% του ΑΕΠ, ενώ ήδη έχουμε ένα υψηλό δημόσιο χρέος, που θα μας δημιουργήσει σοβαρή επιβάρυνση για τόκους το 2009. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ελληνικό πακέτο δύσκολα θα υπερβεί το 1 δισ. ευρώ. Μια εφιαλτική εικόνα

του 2009 που θα δημιουργήσει ο υψηλός δανεισμός δίνουν οικονομολόγοι, με την ευχή να μην επαληθευτούν. Ο δανεισμός του Δημοσίου, λένε, θα φτάσει τα 43 δισ. ευρώ επισήμως. Ανεπισημάτως θα είναι μεγαλύτερος. Το Δημόσιο θα δανειστεί επίσης τα 28 δισ. για τη ρευστότητα, που θα δοθούν στις τράπεζες. Αν υπολογίσουμε και τον δανεισμό των ιδιωτών, αλλά και ξεχωριστά των τραπεζών, θα φτάσου-

με στο ιλιγγιώδες ποσό των 90-100 δισ. ευρώ. Ετσι, θα οδεύσουμε, τονίζουν, σε επιτόκιο με 250 μονάδες βάση πάνω από τα γερμανικά, δηλ. 2,5% επιπλέον (σήμερα τα γερμανικά είναι 3,20% και τα ελληνικά στο 4,90%). Θα φτάσουν έτσι τα ελληνικά επιτόκια στο 5,5%, ίσως και πολύ περισσότερα, αν ληφθεί υπόψη ότι στην «πίτασα» της διεθνούς αγοράς θα βγουν οι ΗΠΑ για να καλύψουν το τεραστώδες έλλειμμα του 6% του ΑΕΠ και η Αγγλία με έλλειμμα 8% του ΑΕΠ (σύμφωνα με τους «Φαϊνάνσιαλ Τάιμς»).

ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

για αστείο

Μαρίνα Ασλανίδου

55 ετών, τραπεζικός υπάλληλος, διαζευγμένη,

μητέρα ενός παιδιού

Φάτε μάτια ψάρια

«Δεν αγοράζω πια, κοιτάζω μόνο τις βιτρίνες, έχουν - δεν έχουν εκπώσεις. Χρωστάω δόσεις σε καταναλωτικά δάνεια και σε εμπορικό δάνειο. Τα κυμαινόμενα επιτόκια δανείων έχουν ανέβει, οι τιμές των προϊόντων και οι λογαριασμοί ρεύματος, νερού κ.λπ. είναι στα ύψη και τα χειρότερα έρχονται».

Νίκος Γιαννίδης

24 ετών, φοιτητής

Ολο χειρότερα

«Δυσκολεύομαι πολύ. Δου-

λεύω νύχτα για να μην επιβάρυνω τους γονείς μου. Όταν πάγα στα Χανιά πρωτοετής φοιτητής, με 700 ευρώ μπορούσα να ζήσω. Τώρα θέλω 1.000, ακριβύσαν προiόντα και οι λογαριασμοί. Ήταν που ήταν τα Χανιά ακριβή πόλη, τώρα τα πράγματα έγιναν χειρότερα. Δεν μπορώ να κάνω χριστουγεννιάτικα ψώνια, όταν δυσκολεύομαι να βγάλω τα προς το ζην».

Παρασκευόπουλος

Πέτρος

33 ετών, συνιδιοκτήτης συνεργείου αυτοκινήτων

Δίχως σάλιο

«Δεν υπάρχει σάλιο. Ούτε τον σκύλο μου δεν μπορώ να ταΐσω. Ενοίκιο, κοινόχρηστα, ΔΕΗ, ΟΤΕ, όλα έχουν αυξηθεί. Και που έρχονται Χρι-

στούγεννα, η ακρίβεια παραμένει, με ή χωρίς εκπώσεις στα μαγαζιά».

Μιχάλης Περπινιάς

29 ετών, ασφαλιστής, παντρεμένος, πατέρας

ενός κοριτσιού

Το κράτος;

«Η φορολογία αυξήθηκε, είναι υπέρογκη για εμάς τους μικρομεσαίους. Πρέπει να αυξηθεί το κράτος τη φορολογία για τους πλούσιους, αλλά δεν το κάνει, φοβάται».

Δεν υπάρχει κράτος. Ο καθένας βάζει ότι τιμή θέλει, ακόμη και στα είδη πρώτης ανάγκης, στα τρόφιμα. Με ή χωρίς εκπώσεις, θα ψωνίσω με μέτρο. Είμαι αγαπητισμένος από την κυβέρνηση, η πολιτική που δεν ευνοεί τον λαό».

ANTI-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Του ΚΩΣΤΑ ΤΣΟΥΠΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ζηλεύουμε χωρίς επίδομα... γαλοπούλας

Ζηλεύουμε. Αυτό είναι το συναίσθημα που κεντρίζεται, όταν ακούμε τους ηγέτες των ευρωπαϊκών χωρών να ανακοινώνουν μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης, πριν καλά καλά κάνουν τις συστάσεις τους οι διάφοροι υπερεθνικοί οργανισμοί. Ο Μπράουν άρχισε να χτίζει -για να χρησιμοποιήσουμε ό-

προωθούνται ό' όλες τις χώρες της εντρικής Ευρώπης και στις χώρες της ευρωζώνης.

Γιατί ζηλεύουμε; Γιατί στην Ελλάδα ο πρωθυπουργός καμαρώνει -σαν το γύφτικο σκεπάρνι, λένε οι λαϊκιστές- εκοί οργανισμοί. Ο Μπράουν άρχισε να χτίζει -για να χρησιμοποιήσουμε ό- προωθούνται ό' όλες τις χώρες της εντρικής Ευρώπης και στις χώρες της ευρωζώνης. Γιατί στην Ελλάδα ο πρωθυπουργός καμαρώνει -σαν το γύφτικο σκεπάρνι, λένε οι λαϊκιστές- εκοί οργανισμοί. Ο Μπράουν άρχισε να χτίζει -για να χρησιμοποιήσουμε ό- προωθούνται ό' όλες τις χώρες της εντρικής Ευρώπης και στις χώρες της ευρωζώνης.

Πότε δεν θα ζηλεύουμε και θα αισθανόμαστε υπερήφανοι για τους ηγέτες μας; Όταν ο κ. Καραμανλής θα πηγαινε στην Ευρώπη και θα πρότεινε τα δικά του ρηζικέλευθα μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης. Όταν δεν θα περίμενε να δει ποια μέτρα περνούν οι άλλοι για να συρθεί πίσω απ' αυτούς και απ' αυτά, υιοθετώντας τα μισά ή και λιγότερα, με τον φόβο μήπως οι Ευρωπαίοι θεωρήσουν και πάλι την Ελλάδα μαύρο πρόβατο της Ευρώπης.

Θα ήμασταν υπερήφανοι αν ο κ. Καραμανλής, αντί να απειλεί τις τράπεζες στα λόγια, επέβαλλε σ' αυτές, μέσων των επιμέρους συμφωνιών που συνάπτει με την καθεμία ο κ. Αλογοσκούφης, να μειώσει τα επιτόκια των καρτών από 20% σε 10%, όπως ζήτησε ο κ. Αλ. Αλαβάνος. Ποιο ρόλο παίζει, άλλωστε, η μεγάλη διαφορά επιτοκίων μεταξύ καταναλωτικών δανείων (γύρω στο 10-11%) και πιστωτικών καρτών; Η διαφορετικότητα είναι ελληνική εφεύρεση για υπερκέρδη. Θα ήμασταν υπερήφανοι αν ο κ. Καραμανλής νομοθετούσε να δοθεί σε όλους τους μισθωτούς το δώρο Χριστουγέννων προσυνημένο κατά 50 ευρώ, εν είδει «επιδόματος γαλοπούλας». Η αν κάθε συνταξιούχος κάτω των 600 ευρώ τον μήνα λάβαινε μια πιστωτική κάρτα, με την οποία θα αγόραζε είδη αξίας 120 ευρώ, όπως έκανε ο συντηρητικός Μπερλουσκόνι στην Ιταλία. Θα ήμασταν υπερήφανοι, αν αντί της περιβόητης flexicurity που προτείνει η Ε.Ε., ο κ. Καραμανλής απαγόρευε τις απολύσεις για έναν τουλάχιστον χρόνο, μέχρι να φανούν τα πρώτα σημάδια της ανάκαμψης.

Είμαστε δυστυχώς στη Λιλιπούπολη, τη χώρα των «λίγων» και μικρών, και όχι στη χώρα των θαυμάτων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ | Εξηγήσεις & Παρεξηγήσεις |

Του Δημήτρη Κοντογιάννη

Τα επιτόκια και ο ΟΣΕ

Δεν μπορεί να κατηγορήσει κανείς μια επιχείρηση, δημόσια ή ιδιωτική, επειδή βγαίνει στη γύρα της αγοράς για να βρει το υψηλότερο δυνατόν επιτόκιο καταθέσεων για τα χρήματα που διαθέτει. Το ίδιο ισχύει για τον ΟΣΕ. Τραπεζίτες αναφέρουν ότι ο ΟΣΕ βγαίνει σχεδόν κάθε εβδομάδα στην αγορά προσκαλώντας τα πιστωτικά ιδρύματα να προσφέρουν επιτόκια για καταθέσεις προθεσμίας που αφορούν ποσά από 30 έως 70 εκατ. ευρώ. Στο παρελθόν έχει κάνει το ίδιο για μεγαλύτερο ποσό προκαλώντας πόλεμο μεταξύ των τραπεζών που βλέπουν τη ρευστότητα σαν το νερό στην έρημο. Με δεδομένα τα ελλείμματα του οργανισμού, η στήλη ρώτησε από πού προέρχονται αυτά τα λεφτά. Σύμφωνα λοιπόν με τραπεζίτη, τα χρήματα πρέπει να προέρχονται από κοινοπρακτικό δάνειο που είχε πάρει ο ΟΣΕ πριν από τη μεγάλη κρίση με πολύ καλούς όρους, πιθανόν για επενδύσεις. Δηλαδή του πληρώνετε μεγαλύτερο επιτόκιο από εκείνο με το οποίο δανείστηκε; ρωτήσαμε τον ίδιο. «Κάπως έτσι είναι!», συμπλήρωσε. Θα πρέπει πάντως να τονισθεί ότι υπάρχει μια τράπεζα, η Εθνική, που συμμετάσχει μεν στις δημοπρασίες, αλλά προσφέρει νορμάλ επιτόκια, επειδή δεν καίγεται για ρευστότητα, όπως λένε οι ανταγωνιστές της. Είναι χαρακτηριστικό αυτό που συνέβη πριν από λίγες μέρες. Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου προσκάλεσε τις τράπεζες να προσφέρουν επιτόκια για προθεσμιακή κατάθεση ύψους 10 εκατ. ευρώ. Η τράπεζα που κέρδισε στη δημοπρασία πλήρωσε ετήσιο επιτόκιο 8,8%. (!) Η προσφορά της Εθνικής ήταν μόλις 4,3%. Πώς να μη δίνει όμως τέτοια επιτόκια όταν μπόρεσε να μαζέψει καταθέσεις ύψους 5,7 δισ. ευρώ από την κατάρρευση της Lehman Brothers τον Σεπτέμβριο μέχρι το τέλος Οκτωβρίου;

■ Το Χ.Α. σε ρυθμούς ράλι;

Υστερα από μια παρατεταμένη περίοδο πτώσης, αρνητικής ψυχολογίας και πολλών αρνητικών νέων έρχεται συνήθως κάποια ανοδική αντίδραση. Αυτό ελπίζουν πολλοί να συμβεί στις διεθνείς αγορές και τη Σοφοκλέους με βοήθειες από την ιστορία, που θέλει τον Δεκέμβριο να είναι ένα καλός χρηματιστηριακός μήνας, ο οποίος σημαδεύεται συνήθως από ένα ράλι προς το τέλος του. Πάντως, τα αποτελέσματα 9μήνου των μεγάλων ελληνικών εταιρειών, π.χ. Εθνικής, Alpha, ΟΤΕ, δεν ενθουσίασαν, ενώ της ΔΕΗ απογοήτευσαν. Αντιθέτως, καλύτερα ήταν του ΟΠΑΠ, που όμως σημαδεύτηκαν από την κόντρα του διευθυντος με ξένο αναλυτή στην τηλεδιάσκεψη. Όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοιχτά.

Από την Εθνική στο Golden Hall

Εχουν περάσει πάνω από 4 χρόνια από τότε που ο Απόστολος Ταμβακάκης εξέπληξε πολλούς επιλέγοντας να αναλάβει τα νιά της Lamda Development, μιας εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων του ομίλου Λάτση που προσπαθούσε να βρει τον βηματισμό της, υλοποιώντας παράλληλα μια επένδυση ύψους 330 εκατ. ευρώ, αντί να πάει σε τράπεζα. Την άνοιξη του 2004, οι παροικούντες την Ιερουσαλήμ γνώριζαν ή υποπτεύονταν ότι αρκετές τράπεζες είχαν χτυπήσει την πόρτα του μέχρι πριν από λίγο καιρό υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας. Ελάχιστοι όμως ήξεραν ότι μία απ' αυτές ήταν η Citigroup, που ήθελε τον κ. Ταμβακάκη να αναλάβει επικεφαλής του τομέα μικρομεσαίων επιχειρήσεων

σε παγκόσμια κλίμακα. Όμως, ο τελευταίος προτίμησε να μείνει στην Ελλάδα, αναλαμβάνοντας καθήκοντα εκτελεστικού προέδρου της εισηγμένης Lamda Development, μετά τη συνάντηση που είχε με τον Σπύρο Λάτση. Περίπου ενάμιση χρόνο αργότερα άνοιξε τις πύλες του The Mall, συνολικής επιφάνειας 58.000 τ.μ., το οποίο έμελλε να γίνει σημείο αναφοράς. Ακολούθησαν άλλα μεγάλα πρότζεκτ στην Ελλάδα, όπως το εμπορικό κέντρο Mediterranean Cosmos στη Θεσσαλονίκη, αλλά και στο εξωτερικό. Στο διάστημα που μεσολάβησε οι τράπεζες δεν τον ξέχασαν. Ο κ. Ταμβακάκης ήταν ένας από εκείνους που προσέγγισαν οι Γάλλοι της Credit Agricole για να αναλάβει τα νιά της Εμπο-

ρικής Τράπεζας, χωρίς όμως να προκύψει συμφωνία. Την Πέμπτη που μας πέρασε ο Ταμβακάκης έκανε τα εγκαίνια του νέου μεγάλου εμπορικού κέντρου Golden Hall, επιφάνειας 41.000 τ.μ. της Lamda Development στις

» Πολλοί αναρωτιούνται πόσα μεγάλα εμπορικά κέντρα μπορεί να «σπκώσει» η Αθήνα

εγκαταστάσεις του πρώην Διεθνούς Κέντρου Ραδιοτηλεόρασης στο Μαρούσι. Πολλοί αναρωτιούνται αν δύο μεγάλα εμπορικά κέντρα, όπως το The Mall και το Golden Hall, μπορούν να συνυπάρχουν σε τόσο κοντινή απόσταση και πόσα τέτοια εμπορικά κέντρα «σπκώνει» η Αθήνα. Οι ο-

παδοί της συνύπαρξης υποστηρίζουν ότι το Golden Hall δεν έχει σινεμά και το 85% των καταστημάτων που στεγάζει είναι διαφορετικά από εκείνα που θα βρει κανείς στο The Mall. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, ο κ. Ταμβακάκης έχει υποστηρίξει σε ανύποπτο διάστημα ότι αν η Ρώμη που έχει παρόμοιο πληθυσμό με την Αθήνα μπορεί να υποστηρίξει κάπου 12, τότε η ελληνική πρωτεύουσα θα μπορούσε να έχει 7 με 8. Ακόμη και η Κωνσταντινούπολη, με πληθυσμό 15 εκατ. κατοίκους, αλλά πολύ χαμηλότερο μέσο εισόδημα, έχει πάνω από 40 εμπορικά κέντρα. Όμως, δεν είναι λίγοι εκείνοι που θεωρούν ότι η στάση του κ. Ταμβακάκη στην πραγματική οικονομία δεν θα διαρκέσει για πολύ καιρό ακόμη. Αν έχουν δίκιο, τότε ο επόμενος σταθμός του είναι γνωστός.

Τι τρέχει στο Ομάν;

Η οικονομική κρίση δεν κάνει διακρίσεις. Χτυπάει παντού, ακόμη και σε μέρη του κόσμου που έχουν «πήξει» στα πετrodόλαρα τα τελευταία χρόνια, όπως το σουλτανάτο του Ομάν. Στις 4 Ιανουαρίου του 2006, η εταιρεία ASIT του Ομάν και μια ελληνοτουρκική κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν ο όμιλος της Ελληνικής Τεχνοδομικής ΤΕΒ και η τουρκική ΕΝΚΑ υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας για την κατασκευή της 1ης φάσης του έργου Blue City, προϋπολογισμού 1,9 δισ. δολαρίων. Περίπου έναν χρόνο αργότερα, τον Δεκέμβριο του 2007, το έργο που αφορά την κατασκευή μιας νέας πόλης ονόματι Blue City θεμελιωνόταν. Οι προσδοκίες ήταν μεγάλες. Η κατασκευή της πρώτης φάσης του έργου θα ολοκληρωνόταν τμηματικά, ενώ το τελευταίο τμήμα αναμενόταν να παραδοθεί το 2012. Έναν χρόνο αργότερα, το έργο φαίνεται να μην προχωράει λόγω της διεθνούς κρίσης. Η Moody's υποβάθμισε πρόσφατα την πρώτη σειρά ομολογιών που είχε εκδώσει η εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) προκειμένου να χρηματοδοτηθεί το πρότζεκτ και δεν αποκλείεται να ματαιωθεί λόγω έλλειψης ρευστού. Αυτά όλα όμως τα γνωρίζουν καλύτερα από τη στήλη, που τα έφερε στο νου διαβάζοντας τη σχετική ανακοίνωση της Moody's, οι ιθύνοντες της Ελληνικής Τεχνοδομικής. Δεν θα έπρεπε λοιπόν να ενημερώσουν το επενδυτικό κοινό, μέρος του οποίου περίμενε πολλά απ' αυτό το πρότζεκτ; Επιπλέον, δεν θα έπρεπε να αφαιρέσουν το ποσόν που είχαν συνυπολογίσει στο ανεκτέλεστο έργο του ομίλου, αν όντως έτσι έχουν τα πράγματα;

Μια αντίφαση που δεν υπάρχει

Κατά την ομιλία του στο συνέδριο του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, ο κ. Βγενόπουλος αναφέρθηκε σε μια δήλωση του κ. Αλογοσκούφη και σε μια άλλη του προέδρου της Εθνικής κ. Αράπογλου, θέλοντας να υποδηλώσει ότι υπάρχει κάποια αντίφαση μεταξύ τους. Η δήλωση Αλογοσκούφη αφορούσε τη δυνατότητα παροχής νέων δανείων ύψους 28 δισ. ευρώ μέσω του πακέτου, ενώ η δήλωση Αράπογλου ότι οι λήξεις ομολόγων των τραπεζών ανέρχονται σε 19 δισ. ευρώ το 2009. Για κάποιον που τα ακούει και δεν έχει ειδικές γνώσεις υπάρχει όντως αντίφαση. Πώς μπορεί να δοθούν 28 δισ. ευρώ σε νέα δάνεια όταν οι τράπεζες χρειάζονται 19 δισ. ευρώ για να αναχρηματοδοτήσουν παλιά ομολογιακά δάνεια, τα οποία λή-

γουν την επόμενη χρονιά; Κι όμως, μπορούν. Βλέπετε, από τα 28 δισ. ευρώ, τα 5 δισ. αντιπροσωπεύουν αύξηση μετοχικού κεφαλαίου. Επομένως οι τράπεζες μπορούν να δανείσουν μέχρι 5 φορές αυτό το ποσόν, κοινώς να δώσουν νέα δάνεια ύψους 25 δισ. ευρώ από αύξηση των καταθέσεων. Αν σ' αυτά προστεθούν τα 8 δισ. ευρώ που θα πάρουν από την ΕΚΤ και τα οποία μπορούν εύκολα να γίνουν δάνεια, το νούμερο ανεβαίνει στα 33 δισ. ευρώ. (25 δισ. + 8 δισ.) Αυτό συμβαίνει ακόμη κι αν οι τράπεζες χρησιμοποιήσουν όλες τις εγγυήσεις ύψους 15 δισ. ευρώ του πακέτου για να αναχρηματοδοτήσουν ομολογιακά δάνεια που λήγουν. Πιθανόν λοιπόν ο Αλογοσκούφης να έχει υποεκτιμήσει το ποσόν των νέων δανείων που μπορεί να δοθούν από το πακέτο. Σωστός λοιπόν ο Mr. MIG στα όσα είπε για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στη χώρα, αλλά όχι στο θέμα της αντίφασης.

ΑΓΟΡΑΙΟΣ agoraios@enet.gr

Ένα πατριωτάκι

Οποια «πέτρα» και αν σπκώσεις στο διεθνές χρηματοπιστωτικό στερέωμα, όλο και κάποιον Έλληνα θα βρεις να «κρύβεται», συνήθως κάτω από μεγάλες «γκάφες» για να το διατυπώσουμε ευγενικά.

Ετσι λοιπόν, ένα «πατριωτάκι» μετανάστης δεύτερης ή τρίτης γενιάς

—δεν έχει σημασία στις ΗΠΑ ονόματι Μαχαίρας— οδήγησε τη Citibank στο χείλος της κατάρρευσης. Η ιστορία διαδραματίστηκε σε μια πολυτελή αί-

θουσα της αμερικανικής τράπεζας απ' αυτές όπου οι τοίχοι είναι πλήρως επενδυμένοι με ξύλο και στα ράφια φιγουράρουν δερματόδετα βιβλία και πάσης φύσεως βραβεία, τον Σεπτέμβριο του 2007. Όλα τα κορυφαία στελέχη ήταν συγκεντρωμένα προκειμένου να εξετάσουν τις αναταραχές που είχαν προκαλέσει στην αγορά κάποια μη εξυπηρετούμενα στεγαστικά δάνεια. Το «απόλυτο» τότε αφεντικό της Citi, ο περίφημος Charles Prince ο τρίτος, για πρώτη φορά πληροφορείται ότι η τράπεζα έχει επενδύσει στα (μετέπειτα τοξικά) ομόλογα 43 δισ. δολάρια. Ανήσυχος ρωτάει τον άνθρωπο που επέβλεπε τις συναλλαγές αυτές, τον «Thomas Maheras», κατά πόσο κινδυνεύει η τράπεζα από τις επενδύσεις αυτές. Η απάντηση που εισέπραξε από τον τότε αντιπρόεδρο ήταν καθουσιαστική όχι μόνο την ημέρα εκείνη, αλλά όσες φορές έκτοτε τον ξαναρώτησε. Η κατάληξη της ιστορίας απέδειξε με οδυνηρό τρόπο ότι όχι μόνο ο φέρελπις συμπατριώτης αλλά ολόκληρο το σύστημα παρακολούθησης κινδύνων του τραπεζικού κολοσσού έπεσαν οικτρά έξω. Χ.Ζ.

Ο χρυσός (της σιωπής) αποδεικνύεται μπακίρι

Των οικιών ημών επιμνησθέντες, υμείς άδετε. Κάπως έτσι πρέπει να απαντήσουμε και οι σύγχρονοι Έλληνες στους εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ που συνέταξαν την έκθεση για την ελληνική οικονομία, τμήμα ως γνωστόν της συνολικής έκθεσης του διεθνούς οργανισμού για τις 30 χώρες του και την παγκόσμια οικονομία. Διότι ναι μεν οι εμπειρογνώμονες μίλησαν για την ανάγκη να υπάρξει άμεσα ρευστό στην οικονομία —και την ελληνική—, ώστε να αποτραπεί το βάθεμα της κρίσης, αλλά δεν έλαβαν καθόλου υπόψη τους ότι έχουν να κάνουν με έναν ταλαιπωρημένο λαό, που υφίσταται την ακρίβεια, την ανεργία και την αβεβαιότητα για το αύριο πολλά χρόνια πριν από την εμφάνιση της κρίσης. Έναν λαό που ταλαιπωρείται επιπλέον από τις αβεβαιότητες της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής και υποφέρει από τις «μεταρρυθμίσεις» της Ν.Δ. Όλα αυτά τα έσβησε με μια μονοκοντυλιά ο ΟΟΣΑ. Και ξαναγύρισε στις γνωστές

συνταγές του των τελευταίων χρόνων. Ετσι, έναν μόλις χρόνο μετά τη «μεταρρύθμιση» (οπισθοδρόμηση το λέμε εμείς) του ασφαλιστικού συστήματος με τον νόμο Πετραλιά (τα διορισμένα Δ.Σ. των ενοποιημένων Ταμείων, π.χ., αντί να ασχολούνται με τη μετατόπιση πόρων προς τους μελλοντικούς ανέργους — ασφαλισμένους τους, σπαταλούν ώρες και ώρες με την κοπή της πρωτοχρονιάτικης... πίτας τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο), ο ΟΟΣΑ έθεσε και πάλι στην τωρινή έκθεσή του θέμα νέας «μεταρρύθμισης» της Κοινωνικής Ασφάλισης. Τα ίδια Παντελάκη μου, τα ίδια Παντελή μου, και ας βγάξει λόγους ο πρωθυπουργός για τη μεγάλη «μεταρρύθμιση» στην οποία προχώρησε η Ν.Δ. Είναι φανερό ότι οι διεθνείς οργανισμοί θα ζητήσουν και πάλι «αίμα». Οι πιέσεις άρχισαν, χωρίς ο κ. Καραμανλής να τους βάζει στη θέση τους.

Ούτε ο κ. Αλογοσκούφης επανέλαβε όσα έλεγε στο παρελθόν, ότι «αυτά αποτελούν

συστάσεις, αλλά η κυβέρνηση αποφασίζει».

Η «συνταγή» δεν είναι βεβαίως μονοθεματική. Γι' άλλη μία φορά θέτει θέμα «μεταρρύθμισης» στην αγορά εργασίας, καλώντας την κυβέρνηση να κάνει πιο ευέλικτη την εργατική νομοθεσία. Την ίδια δηλαδή στιγμή που επαπειλείται κύμα απολύσεων λόγω της κρίσης, οι «μονοδιάστατοι» άνθρωποι του ΟΟΣΑ προτείνουν να γίνουν ευκολότερες οι απολύσεις, ερχόμενοι σε αντίθεση με το κοινό αίσθημα που ζητεί κρατική προστασία από αυτές. Είναι φανερό ότι προσαθούν να «μπάσουν» τη flexicurity από το παράθυρο, ενώ δεν έχει καμία απολύτως θέση, ιδίως σε περίοδο οικονομικής κρίσης. Και πάλι οι κ.κ. Καραμανλής και Αλογοσκούφης εσιώπησαν, το ίδιο και η κ. Πετραλιά, η οποία προβάλλεται ως στέλεχος της Κοινωνικής Δεξιάς. Η κυβέρνηση νομίζει ότι η σιωπή είναι χρυσός. Μπορεί, όμως (όπως τουλάχιστον δείχνουν οι δημοσκοπήσεις), να αποδειχθεί «μπακίρι». Κ.Τ.

Του ΔΙΟΓΕΝΗ ΚΑΜΕΝΟΥ

Δύο περίπου μήνες από το λουκέτο της Lehman Brothers και ενώ η παγκόσμια οικονομία βουτάει στην ύφεση, τα αλληπάλληλα σωσίβια δισ. δολαρίων που οι κυβερνήσεις ανακοινώνουν συνεχώς δείχνουν λίγα για να αποτρέψουν το μοιραίο. Το δίμηνο που πέρασε, στο τραπέζι έπεσαν αρχικά τεράστια πακέτα για τη σωτηρία των τραπεζών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος και στη συνέχεια μικρότερα πακέτα για την τόνωση της πραγματικής οικονομίας. Πολλοί έσπευσαν να μιλήσουν για την αναβίωση του κρατισμού, των κέϊνσιανών ή ακόμη και των σοσιαλιστικών οικονομικών πολιτικών. Μην γελιόσαστε. Βασικό σημείο για την κατάσταση ισορροπίας και στα δύο παραπάνω οικονομικά μοντέλα είναι η πλήρης απασχόληση. Κάτι που ούτε κατά διάνοια δεν πιστεύουν τα οικονομικά επιτελεία των σημερινών κυβερνήσεων. Πόσο μάλλον όταν εδώ και χρόνια με τις «ελαστικές τους αγορές εργασίας» έχουν επιβάλει το αντίθετο. Μπ. Μιχ.

Μισές αλήθειες

■ Με μισές αλήθειες και αοριστίες επιχειρεί ο υπουργός Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης να υπερασπιστεί το θετικό της πολιτικής του. Αναφέρεται π.χ. στον επενδυτικό νόμο «που δίνει ισχυρά κίνητρα για τις ιδιωτικές επενδύσεις» και στις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα ενώ προχθές στο «Ινστιτούτο Δημοκρατίας - Κ. Καραμανλής», μίλησε για «εγκρίσεις έργων —με συμπράξεις— 5,7 δισ. ευρώ και επενδυτικών σχεδίων άνω των 10 δισ. ευρώ βάσει του επενδυτικού νόμου». Και αυτό, κατά τον υπουργό, «είναι πολύ σημαντικό για

την αναπτυξιακή προοπτική της ελληνικής οικονομίας το 2009, μια χρονιά που αναμένεται να φέρει δυσκολίες». Αποφεύγει να διευκρινίσει πόσες από αυτές τις Συμπράξεις και πόσα ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια άρχισαν να υλοποιούνται αφού αυτό είναι που θα μετρήσει και θα συμβάλει στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Πάντως, στον νέο προϋπολογισμό διαβάζουμε ότι από τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, διατέθηκαν σε ενισχύσεις αναπτυξιακών νόμων 388 εκ. ευρώ το 2007 και μόλις 100 εκ. ευρώ το

2008. Εκεί δε που η ομιλία του υπουργού έμοιαζε με μεταφυσική προφητεία ήταν όταν έλεγε ότι «η κρίση δεν θα κρατήσει για πάντα. Η ανάκαμψη θα έρθει και τότε η ελληνική οικονομία θα πρέπει να είναι σε θέση να την αξιοποιήσει χωρίς τις αδυναμίες του παρελθόντος». Εκτός όμως από τις αδυναμίες της οικονομίας του παρελθόντος, το θέμα είναι τι γίνεται και για τους αδύναμους του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος. Σ.Στ.

Το πάθημα

■ Αυτό που γνωρίζει ο λαός, με την «μπακαλίστικη» εμπειρία του, δεν μπορούν να

το καταλάβουν οι φέροντες τρανχατά πτυχία από MIT και LSE και ηγούνται σήμερα της οικονομικής κυβερνητικής ομάδας. Εξήγγειλαν πρόσφατα ότι θα δώσουν 150 εκατ. ευρώ στους συνεταιρισμούς. Αριστα! Θα καλύψουν οι Ενώσεις τις ζημιές τους και δεν θα πάρουν οι παραγωγοί ούτε λεπτό! Αρνούνται να δώσουν 100 εκατ. ευρώ και αυτά ως δάνειο (άτοκο;) στους κτηνοτρόφους, για ν' αγοράσουν ζωοτροφές. Οι παραγωγοί πουλάνε σήμερα το καλαμπόκι 10 λεπτά (και στις ΕΑΣ) και οι κτηνοτρόφοι το αγοράζουν 20-24 λεπτά. Και αυτοί που υποτίθεται νοιάζονται για τους αγρότες δεν διευκολύνουν τους κτηνοτρόφους, οι οποίοι

ευχαρίστως θα αγόραζαν το καλαμπόκι με 16 λεπτά το κιλό (φτηνότερα ως και 35%) και οι παραγωγοί θα έπαιρναν τιμή ως και 60% μεγαλύτερη (από 10 σε 16 λεπτά το κιλό!) Τι παθαίνει ο αγρότης όταν επιλέγει «σπουδασμένους» να τον κυβερνούν! Μ.Κ.

Οι «ταύροι» του απομονωτισμού

■ Την εποχή της χρηματοπιστωτικής παγκοσμιοποίησης που δεν αφήνει χρηματιστήριο όρθιο, δύο αγορές αντιστέκονται στο κραχ. Το χρηματιστήριο της Γκάνα καταγράφει άνοδο σχεδόν 60% από τις αρχές του έτους,

όση είναι περίπου η μέση πτώση των αναδυόμενων αγορών. Το χρηματιστήριο του Ιράκ κατέγραψε άνοδο 40%(!) τον Σεπτέμβριο μόνο, τον ίδιο μήνα που κατέρρεε η Lehman Brothers, προκαλώντας τον γνωστό διεθνή χρηματιστηριακό πανικό. Το μυστικό της ανόδου των δύο αγορών βρίσκεται στο ότι είναι πολύ... πίσω. Κανένα από αυτά δεν είναι ηλεκτρονικό. Στο Ιράκ οι χρηματιστηριακές συναλλαγές καταγράφονται με μαρκαδόρο σε πίνακα (όπως οι επιχειρήσεις). Στα δύο χρηματιστήρια η παρουσία ξένων κεφαλαίων είναι σχεδόν ανύπαρκτη και τεχνικές όπως η «μόχλευση» άγνωστες. Κάλλιο δύο και στο χέρι... Μ.Λ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΓΙΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 200 τ.μ., Ι.Χ. ΑΝΩ ΤΩΝ 2.000 ΚΥΒΙΚΩΝ, ΣΚΑΦΗ ΑΝΩ ΤΩΝ 8μ.

Ερχονται τα τεκμήρια διαβίωσης

Της ΕΛΕΝΗΣ ΚΩΣΤΑΡΕΛΟΥ

Τεκμήρια για ακίνητα άνω των 200 τ.μ., αυτοκίνητα άνω των 2.000 κυβικών και σκάφη άνω των 8 μέτρων προτείνουν οι κοινωνικοί φορείς.

Τα συστήματα υπολογισμού του ελάχιστου κόστους χρήσης προτάθηκαν μεν από τους φορείς κατά τη χθεσινή τρίτη συνεδρίαση του συμβουλίου για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, αλλά, όσο και αν ζητήθηκαν αποσαφηνίσεις, ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Γιώργος Αλογοσκούφης περιορίστηκε απλώς στο να πει ότι «σύντομα θα ανακοινωθούν οι θέσεις του υπουργείου για το ελάχιστο κόστος χρήσης, οι οποίες είναι πολύ κοντά σε αυτές των φορέων. Το νέο σύστημα είναι ήπιο και λογικό και δεν έχει καμιά σχέση με το παλαιό σύστημα των τεκμηρίων».

Οι τρεις προτάσεις που έγιναν από τους φορείς αφορούν:

1. Ελάχιστο μηνιαίο (περιοριζόμενο σε τρεις μήνες για εξοχικό) ελάχιστο κό-

Μέσο ετήσιο κόστος χρήσης επιβατικών αυτοκινήτων

Κλάση κυβισμού (κ. κ.)	Κόστος καυσίμου (σε €)	Κόστος ασφάλισης (σε €)	Κόστος συντήρησης (σε €)	Κόστος τελών κυκλοφορίας (σε €)	Συνολικό κόστος χρήσης (σε €)	Συνολικό κόστος χρήσης σταθρολογημένο (σε €)
2.001-2.500	1.267,75	1.009,91	292,83	504,20	3.074,68	3.000,00
2.501-3.000	1.391,45	1.322,83	391,86	580,00	3.686,17	3.500,00
3.001-4.000	1.603,39	1.239,58	456,59	580,00	3.879,57	4.000,00
4.001-5.000	1.947,76	1.996,22	516,55	580,00	5.040,53	5.000,00
5.001 και πλέον	2.189,00	2.538,47	777,69	580,00	6.086,16	6.000,00

στος χρήσης 5 ευρώ ανά τ.μ. (αντιστοιχεί σε 1 ευρώ για ρεύμα-ύδρευση, θέρμανση-κλιματισμό, καθαρισμό-συντήρηση, κοινόχρηστα-επισκευές και δημοτικά και άλλα τέλη) για τους χώρους κύριας χρήσης και 2,5 ευρώ για τους βοηθητικούς χώρους συστήνει η Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Ακινήτων (ΠΟΜΙΔΑ). Για παράδειγμα, μονοκατοικία 300 τ.μ., με βοηθητικό χώρο 60 τ.μ., το κόστος χρήσης είναι 1.500 ευρώ για τον κύριο χώρο και 150 ευρώ για τον βοηθητικό ανά μήνα, ήτοι συνολικά 1.650 ευρώ ή

19.800 ευρώ ετησίως.

2. Με αφετηρία τα 2.001 κυβικά εκατοστά, το ελάχιστο κόστος χρήσης προτείνεται να υπολογίζεται βάσει κόστους καυσίμων, ασφάλισης, συντήρησης και τελών κυκλοφορίας από τον Σύνδεσμο Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων, ξεκινώντας από τα 3.000 ευρώ και φτάνοντας μέχρι τα 6.000 ευρώ για οχήματα 5.001 κυβικών και άνω (βλ. σχετικό πίνακα).

3. Κόστος χρήσης για σκάφη αναψυχής άνω των 7 μέτρων, ξεκινώντας από τα 1.788 ευρώ και φτάνοντας

μέχρι τα 8.085 ευρώ για πάνω από 11 και μέχρι 12 μέτρα προτείνει ο Σύνδεσμος Κατασκευαστών Σκαφών (ΣΕΚΑΠΛΑΣ).

Ακόμα οι φορείς έθεσαν το επίμαχο εν μέσω οικονομικής κρίσης ζήτημα της μείωσης των φορολογικών συντελεστών, επί του οποίου δεν πήραν καμιά απάντηση από τον Γιώργο Αλογοσκούφη, ο οποίος τους έδωσε ραντεβού μέσα στον Δεκέμβριο.

Η στάση της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου να μη συζητεί τα προβλήματα και απλώς να καλεί τους φορείς για να τους ανακοινώσει τις

αποφάσεις έχει προκαλέσει τις αντιδράσεις των κομμάτων. Ετσι, μετά την αποχή του ΠΑΣΟΚ, ήρθε και ο ΣΥΡΙΖΑ να καταγγείλει την έλλειψη διαλόγου, τονίζοντας ότι το υπουργείο θέλει να επιβάλει «ρόλο διακόσμησης του χώρου» και διευκρινίζοντας πως «δεν θα γίνει συμμετοχος σε κινήσεις εντυπωσιασμού και προβολής των κυβερνητικών θέσεων».

Στη χθεσινή τρίτη συνεδρίαση του συμβουλίου παρουσιάστηκε η διαφημιστική καμπάνια κόστους 5,8 εκατ. ευρώ (χρηματοδότηση από Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων), που ξεκίνησε από χτες με κεντρικό σύνθημα «Η φορολογική συνείδηση είναι κοινωνική συνείδηση. Ξεκινάει από τον καθένα, μας ωφελεί όλους». Στόχος της καμπάνιας, επισήμανε ο κ. Αλογοσκούφης, είναι: «Να συνειδητοποιήσει η κοινωνία ότι η φοροδιαφυγή δημιουργεί κοινωνικά ελλείμματα», θέτοντας ότι τώρα όσο ποτέ άλλοτε, λόγω κρίσης «είναι απαραίτητη η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και η κρίση».

ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ

Πληθωριστική Πιεσμένη

Του ΒΑΣΙΛΗ ΓΕΩΡΓΑ

Σε τροχιά παραγωγής υπερκερδών εξακολουθούν να βρίσκονται οι μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις έναν χρόνο μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης, ωστόσο, η σημαντική επιδείνωση που αποτυπώνεται στα οικονομικά αποτελέσματα 9μήνου 2008 των εισηγμένων εταιρειών δείχνει πως τα δύσκολα για του εργαζόμενους και τους μετόχους των εταιρειών έρχονται με τη νέα χρονιά.

Σύμφωνα με την Πήγασος ΑΧΕΠΕΥ, που επεξεργάστηκε τις λογιστικές καταστάσεις 9μήνου 2008 εισηγμένων εταιρειών, προκύπτει κάμψη των καθαρών κερδών κατά 19,4% στα επίπεδα των 6,3 δισ. ευρώ. Σε απόλυτο μέγεθος τα κέρδη των εταιρειών παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, κοντά στα ιστορικά υψηλά των 11,3 δισ. ευρώ του 2007, ωστόσο είναι σαφές η τάση αναστροφής που εκδηλώνεται και η οποία αναμένεται ότι θα γίνει εντονότερη στο επόμενο διάστημα και όσο οι συνέπειες της οικονομικής πλέον ύφεσης θα αρχίσουν να διαβρώνουν την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Ήδη στο τέλος Σεπτεμβρίου οι ζημιολογικές εταιρείες στο Χ.Α. προσέγγιζαν τις εκατό.

Το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου ήταν η χειρότερη περίοδος τουλάχιστον των πέντε τελευταίων χρόνων για τις εισηγμένες επιχειρήσεις. Η κορύφωση της χρηματοπιστωτικής αναταραχής με την εκτίναξη του κόστους δανεισμού, το πάγωμα της χρηματοδότησης από τις τράπεζες, την κάθετη κάμψη της κατανάλωσης και το «κραχ» εμπιστοσύνης που επικράτησε στην αγορά, επέδρασε αρνητικά στις οικονομικές επιδόσεις των επιχειρήσεων, ενώ σε πολλές περιπτώσεις έδωσε την αφορμή σε αρκετούς επιχειρηματίες να εκμεταλλευτούν το κλίμα και να προχωρήσουν σε αντεργατικά και αντιαναπτυξιακά μέτρα (απολύσεις, διαθεσιμότητες, «πάγωμα» παραγωγής και επενδύσεων).

Αξίζει να σημειωθεί πως η υποχώρηση της κερδοφορίας των εισηγμένων εταιρειών στο 9μηνο

» Στο κόλπο ΔΕΗ, εκδοκλωστο-υφαντουργία Κάμψη με σε εμπόριο Βιομηχανία

Κατασκευαστικές: Οι μικροί έχουν προβλήματα ρευστότητας

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Το πακέτο των 28 δισ. ευρώ θα καταστήσει ευχερέστερη τη χρηματοδότηση των εταιρειών του κατασκευαστικού κλάδου, αλλά πολλές μικρομεσαίες εταιρείες δεν πρόκειται να ανακάμψουν αν δεν βγουν νέα έργα και το Δημόσιο δεν φανεί συνεπές στις πληρωμές του για εκτελεσθέντα έργα, τονίζουν στελέχη του κλάδου και τραπεζίτες.

Πάντως, οι 3 μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι της χώρας, δηλαδή ο όμιλος της Ελληνικής Τεχνοδομικής, η J&P Αναχ και η ΓΕΚ-Τέρνα, δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας και το μόνο που ουσιαστικά τις προβληματίζει είναι η κατάσταση της οικονομίας τα επόμενα τρίμηνα.

Στελέχη των προαναφερθέντων ομίλων επιβεβαιώνουν ότι υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις σε σχέση με το παρελθόν στη ροή των πληρωμών από

το Δημόσιο για δημόσια έργα που έχουν ήδη εκτελεσθεί.

«Αν ρίξει κανείς μια ματιά στον προϋπολογισμό θα διαπιστώσει ότι υπάρχουν κονδύλια για τα ολυμπιακά έργα που κατασκευάστηκαν το 2004 και πριν», τόνίζει ένας εξ αυτών στην «Ε».

Από την άλλη πλευρά, οι ίδιοι υπογραμμίζουν ότι όλες οι δανειακές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για συγχρηματοδοτούμενα έργα εκτελούνται κανονικά και δεν υπάρχει πρόβλημα χρηματοδότησης, ενώ παραμένει άγνωστο τι στάση θα κρατήσουν οι τράπεζες στα ΣΔΙΤ (συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα).

Όμως οι μεγάλοι όμιλοι έχουν παγώσει διάφορα άλλα πρότζεκτ, π.χ. οικιστικά συγκροτήματα που σχεδίαζαν να ξεκινήσουν στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Εκτός όμως από τους μεγάλους ομίλους υπάρχουν μεσαίες εταιρείες, όπως

η ΔΙΕΚΑΤ, η Θεμελιοδομή και η ΑΕΓΕΚ, που αντιμετωπίζουν προβλήματα και έχουν μπει στα άρθρα 44 ή 99, σύμφωνα με στελέχη του κλάδου και τραπεζίτες.

Προβλήματα ρευστότητας αντιμετωπίζουν επίσης δεκάδες μικρομεσαίες τεχνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στα δημόσια έργα και επηρεάζονται αρνητικά από την αργή ροή στις πληρωμές τού Δημοσίου και από το γεγονός ότι δεν βγαίνουν νέα έργα εδώ και καιρό. Ιδιωτικές εταιρείες που είχαν σκοπό να φτιάξουν νέα κτίρια δεν το κάνουν γιατί φοβούνται ότι θα καθήσει η ζήτηση ή δεν βρίσκουν το ύψος της χρηματοδότησης που επιθυμούν, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δουλειά για τεχνικές εταιρείες.

Τραπεζίτες επισημαίνουν ότι δεν πρόκειται να υπάρξουν χρηματοδοτήσεις ούτε για το 100% της προϋπολογιζόμενης αξίας των έργων όπως στο παρελ-

θόν, ούτε θα δοθούν δάνεια με επιτοκιακά spreads της τάξης του 1%.

«Στο παρελθόν γνωρίζαμε ότι ακόμη κι αν είχαμε κάνει κάποια λάθος τιμολόγηση θα το αντισταθμίζαμε από την αύξηση της αξίας π.χ. του ακινήτου. Σήμερα τα πράγματα είναι πιο σφικτά», τονίζει ο επικεφαλής του τομέα πιστοδοτήσεων μεσαίας τράπεζας.

Τόσο αυτός όσο και άλλοι συνάδελφοί του τονίζουν ότι οι τράπεζες θα βοηθήσουν όσες τεχνικές εταιρείες ή εργολάβους αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας, αναχρηματοδοτώντας παλαιότερα δάνεια με παράταση του χρόνου αποπληρωμής. Το πακέτο των 28 δισ. ευρώ βοηθά στην ευχερέστερη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, συμπληρώνουν.

Υπογραμμίζουν όμως ότι δεν μπορούν να κάνουν το ίδιο για εταιρείες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης λόγω κακής διαχείρισης στο παρελθόν.